

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic

Luând în considerare că în cadrul Planului național de redresare și reziliență (PNRR) al României, adoptat de Comisia Europeană în data de 27 septembrie 2021, la Componenta 13 - Reforme Sociale, a fost stabilită Reforma 4: ”Introducerea tichetelor de muncă și formalizarea muncii în domeniul lucrătorilor casnici”, având ca jalon, pentru trimestrul I al anului 2022, ”Intrarea în vigoare a legislației și a normelor de aplicare privind sistemul de tichete pentru lucrătorii casnici”,

Ținând cont de faptul că acest jalon a fost îndeplinit prin adoptarea Legii nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 402 din 27 aprilie 2022, care prevede în cuprinsul ei ca termen pentru intrarea în vigoare data de 1 ianuarie 2024, cu excepția art. 13 alin. (1) și a art. 17, respectiv prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 822/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631 din 27 iunie 2022,

Urmare a constatărilor din etapa de operaționalizare a sistemului de tichete de activități casnice, în raport cu exigența obținerii din implementarea acestui sistem a unor rezultate care să corespundă țintelor fixate în Planul național de redresare și reziliență (PNRR) pentru Jalonul 397 Punerea în funcțiune a unei platforme digitale de gestionare a tichetelor pentru lucrătorii casnici, aferent Investiției 3. Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă pentru lucrătorii casnici - Componenta 13. Reforme sociale,

Luând în considerare orizontul de timp stabilit, 2024-2026, până la care a fost asumată îndeplinirea Jalonul 397 și țintele asociate, respectiv, în trimestrul IV al anului 2024 să figureze în Platforma electronică de evidență a desfășurării activităților casnice, cel puțin 20.000 de prestatori casnici înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi care prestează activități casnice în schimbul tichetelor de activități casnice și cel puțin 10.000 de beneficiari casnici în folosul cărora sunt desfășurate activități casnice în cadrul sistemului de tichete, iar în trimestrul I al anului 2026 - cel puțin 60.000 de prestatori casnici înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi care prestează activități casnice în schimbul tichetelor de activități casnice și cel puțin 30 000 de beneficiari casnici în folosul cărora sunt desfășurate activități casnice în cadrul sistemului de tichete,

Întrucât activitățile ocazionale, necalificate desfășurate de prestatorul casnic sunt forme particulare de exercitare a dreptului constituțional la muncă,

Având în vedere exigența obținerii din implementarea sistemului de tichete de activități casnice de rezultate corespunzătoare țintelor fixate în PNRR pentru anii 2024 și 2026, cuantificate în număr de beneficiari casnici și număr de prestatori casnici înregistrați anterior ca șomeri sau inactivi,

Dat fiind faptul că operaționalizarea acestui sistem a relevat necesitatea revizuirii, în regim de urgență, a cadrului legal existent, astfel încât să permită stabilirea, în mod flexibil și rapid, prin acordul verbal dintre prestatorul casnic și beneficiarul casnic, a unui raport juridic în care prevalează înțelegerea dintre părți și echilibrul prestațiilor reciproce, precum și să asigure o utilizare cât mai extinsă a tichetelor de activități casnice destinate remunerării activităților ocazionale, necalificate desfășurate de prestatorul casnic, fără o limitare la lista actuală de servicii care au legătură cu gospodăria, ce include în mod exclusiv servicii de curățenie/igienizare, spălatul/călcatul rufelor, servicii de croitorie, servicii de preparare a hranei, servicii de îngrijire corporală, hrănire, supraveghere a beneficiarului casnic dependent și la care se adaugă, prin excepție, activitățile desfășurate de persoanele care exercită ocazional profesia de bonă, reglementată potrivit dispozițiilor Legii nr. 167/2014 privind exercitarea profesiei de bonă,

Întrucât a fost identificată ca imperios necesară ajustarea, cu celeritate, a cadrului legal pentru a asigura participarea eficientă și eficace a furnizorului de serviciu universal, astfel cum este definit la art. 2 pct. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 187/2013, cu modificările și completările ulterioare, la implementarea reformei care "vizează instituirea unui sistem de plată și evidență a persoanelor fizice care desfășoară activități casnice" în schimbul unei remunerații acordate sub formă de tichete de activități casnice,

Luând în considerare faptul că neadoptarea prezentei ordonanțe de urgență este de natură să genereze dificultăți în organizarea și funcționarea mecanismului aferent sistemului de plată și evidență instituit prin Legea nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic,

Având în vedere că acoperirea minimală a sferei de activități ocazionale necalificate ce pot fi desfășurate de prestatorul casnic în legătură cu gospodăria/gospodăriile unei familii sau a/ale unei persoane singure, din cauza restrângerii acestora în actuala reglementare, la activități cum ar fi servicii de curățenie/igienizare, spălatul/călcatul rufelor, servicii de croitorie, servicii de preparare a hranei, servicii de îngrijire corporală, hrănire, supraveghere a beneficiarului casnic dependent,

Dat fiind inaccesibilitatea soluției legislative stabilite în cazul prestatorului casnic care dorește să efectueze activități specifice profesiei de bonă, în urma unei simple înțelegeri verbale cu beneficiarul casnic, în schimbul remunerării cu tichete de activități casnice, prin excepție de la prevederile Legii nr. 111/2022, stabilind expres condițiile în care se realizează activitățile specifice acestei categorii profesionale, în baza unui contract individual de muncă sau ca persoană fizică autorizată, conform Legii nr. 167/2014 privind exercitarea profesiei de bonă,

În considerarea neconcordanței dintre mai multe prevederi din Legea nr. 111/2022, urmare a modificărilor legislative ulterioare cu privire la salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, respectiv cea dintre prevederea potrivit căreia valoarea minimă a contribuției lunare pentru ca un prestator casnic să beneficieze de calitatea de asigurat în sistemul de asigurări sociale de stat, respectiv de 85 de tichete de activități casnice, și condiția imperativă ca această valoare minimă să nu fie mai mică de 25% din valoarea salariului minim brut pe țară garantat în plată,

Având în vedere imposibilitatea furnizorului de serviciu universal de a realiza înrolarea în Platforma electronică de evidență a desfășurării activităților casnice a persoanelor care au calitatea de prestatori casnici și beneficiari casnici,

Ținând cont de inexistența unui flux eficace și eficient pentru activitățile realizate de furnizorul universal în ceea ce privește preschimbarea de către prestatorii casnici a tichetelor de activități casnice, care poate influența, în mod negativ, inclusiv îndeplinirea țințelor asumate prin PNRR cu privire la ”Operaționalizarea introducerii tichetelor de muncă pentru lucrătorii casnici” - Jalonul 397 din cadrul Componentei 13 - Reforme Sociale,

Ținând seama de faptul că aspectele sus-menționate constituie o situație extraordinară, ce vizează interesul public major, în cazul neîndeplinirii satisfăcătoare a Jalonului 397 din PNRR prin neatingerea țințelor asumate, așa cum sunt descrise în Anexa la Decizia de punere în aplicare a Consiliului de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 29 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României.

Întrucât elementele sus-menționate constituie premisele unei situații urgente și extraordinare care impune adoptarea de măsuri imediate, în vederea stabilirii cadrului normativ adecvat pentru reglementarea eficientă a activității prestatorului casnic, iar neadoptarea acestor măsuri cu celeritate poate avea consecințe negative și asupra exercitării de către persoanele care au calitatea de prestator casnic a dreptului fundamental la muncă prevăzut de Constituția României, republicată, în baza unui raport juridic stabilit prin acordul de voință al părților, fără obligativitatea unei forme scrise, precum și asupra interesului public reprezentat de includerea în economia formală a persoanelor inactive și șomere predispuse să fie implicate în activități informale, în special în muncă agricolă și casnică, în cadrul unui raport juridic flexibil, care să le confere și calitatea de asigurați în sistemul public de pensii și în sistemul asigurărilor de sănătate, precum și asupra interesului public de colectare a impozitelor și contribuțiilor sociale, reglementarea operativă neputându-se realiza pe calea procedurii obișnuite de legiferare ce presupune un orizont de timp îndelungat,

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,
Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

ART. I

Legea nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 402 din 27 aprilie 2022, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (1), literele a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”a) activitate casnică - activitatea ocazională, necalificată, desfășurată de un prestator casnic pentru gospodăria/gospodăriile unei familii sau a/ale unei persoane singure, în calitate de beneficiar casnic;”

b) prestator casnic - persoană fizică ce poate desfășura activități casnice ocazionale, necalificate pentru una sau mai multe gospodării, în schimbul unei remunerații acordate exclusiv sub formă de tichete de activități casnice, în condițiile prezentei legi;”

2. Articolul 2 se modifică după cum urmează:

” Art. 2

(1) În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) activitate casnică - activitatea ocazională, necalificată, desfășurată de un prestator casnic în legătură cu gospodăria/gospodăriile unei familii sau a/ale unei persoane singure, în calitate de beneficiar casnic; activitatea casnică nu este efectuată în scop comercial și nu se efectuează în beneficiul unor terți. Activitatea include: servicii de curățenie/igienizare, spălatul/călcatul rufelor, servicii de croitorie, servicii de preparare a hranei, servicii de îngrijire corporală, hrănire, supraveghere a beneficiarului casnic dependent;

b) prestator casnic - persoană fizică ce poate desfășura activități casnice ocazionale în una sau mai multe gospodării, în schimbul unei remunerații acordate exclusiv sub formă de tichete de activități casnice, în condițiile prezentei legi;

c) beneficiar casnic - persoana fizică în folosul căreia prestatorul casnic desfășoară activități casnice;

d) tichet de activități casnice - bon valoric destinat remunerării activităților casnice desfășurate de către prestatorul casnic;

e) gospodărie - totalitatea bunurilor imobile constând în clădirile cu destinație de locuință, anexele, curțile și grădinile aferente acestora, precum și bunurile mobile utilizate în prestarea activităților casnice.

(2) Lista activităților casnice definite la alin. (1) lit. a) este stabilită în Anexa la prezenta lege.

(3) Lista activităților casnice definite la alin. (1) lit. a) se poate modifica și actualiza periodic de către Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, la propunerea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.”

3. Alineatul (5) al articolului 3 se modifică și va avea următorul cuprins:

”(5) Beneficiarul casnic și prestatorul casnic convin asupra activităților, a numărului de ore sau a volumului de muncă și asupra plății aferente activității casnice.”

4. La articolul 3, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (5¹), cu următorul cuprins:

”(5¹) Plata prestatorului casnic se face conform dispozițiilor prezentei legi, exclusiv cu tichete de activități casnice.”

5. Alineatul (8) al articolului 3 se abrogă.

6. La alineatul (1) al articolului 4, litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

”a) la remunerație pentru activitatea prestată, conform înțelegerii cu beneficiarul casnic și potrivit dispozițiilor prezentei legi;”

7. La alineatul (2) al articolului 4, după litera d) se introduce o nouă literă, lit. e), cu următorul cuprins:

”e) să semneze, în rubrica corespunzătoare din tichetul de activități casnice, că a fost informat cu privire la drepturile și obligațiile pe care le are potrivit prezentei legi.”

8. La alineatul (2) al articolului 5, după litera c) se introduce o nouă literă, lit. c¹), cu următorul cuprins:

”c¹) să efectueze plata conform înțelegerii cu prestatorul casnic și potrivit dispozițiilor prezentei legi;”

9. La alineatul (2) al articolului 5, literele g) și h) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”g) să completeze tichetele de activități casnice pe suport hârtie cu data acordării acestora, numele și prenumele prestatorului casnic și codul numeric personal al acestuia, precum și cu data la care au fost prestate activitățile casnice remunerate;”

”h) să completeze tichetele de activități casnice pe suport hârtie cu datele sale personale cu privire la nume, prenume și cod numeric personal;”

10. La alineatul (2) al articolului 5, după litera i) se introduce o nouă literă, lit. j), cu următorul cuprins:

”j) să semneze, în rubrica corespunzătoare din tichetul de activități casnice, că este de acord cu drepturile și obligațiile pe care le are potrivit prezentei legi.”

11. La articolul 5, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

”(3) Beneficiarul casnic își asumă răspunderea pentru corectitudinea și veridicitatea datelor și informațiilor completate pe tichetele de activități casnice pe suport hârtie, potrivit alin. (2) lit. g) și h).”

12. La articolul 8, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alin. (9¹), cu următorul cuprins:

”(9¹) Prin derogare de la prevederile pct. 5.5.2 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 146/2002 privind formarea și utilizarea resurselor derulate prin trezoreria statului, aprobată cu modificări prin Legea nr. 201/2003, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1235/2003, cu modificările și completările ulterioare, sumele ridicate în numerar în vederea achitării valorii nete a tichetelor de activități casnice preschimbate de către prestatorii casnici se pot păstra în casieriiile agențiilor pentru ocuparea forței de muncă, peste limita plafonului de casă, pe o perioadă de maxim 5 zile lucrătoare de la data ridicării.”

13. După articolul 8, se introduce un nou articol, art.8¹, cu următorul cuprins:

”Art. 8¹ - (1) Sumele reprezentând contravaloarea netă a tichetelor de activități casnice estimate de către furnizorul de serviciu universal ca fiind necesar a fi preschimbate de către prestatorii casnici în luna următoare se virează de către agențiile pentru ocuparea forței de muncă în a căror rază teritorială

se găsesc sediile unităților acestuia, în prima zi a lunii în care trebuie plătite în conturile distincte de disponibil, care nu sunt purtătoare de dobânzi, deschise în acest scop de către furnizorul de serviciu universal la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului.

(2) Sumele ridicate în numerar în vederea achitării valorii nete a tichetelor de activități casnice preschimbate de către prestatorii casnici se pot păstra în casierie, peste limita plafonului de casă, pe o perioadă de maximum 5 zile lucrătoare de la data ridicării.

(3) Sumele rămase neutilizate în conturile prevăzute la alin. (1) după plata valorii nete a tichetelor de activități casnice preschimbate de către prestatorii casnici, se restituie de către furnizorul de servicii universal, în conturile distincte de disponibil deschise în acest scop la unitățile teritoriale ale Trezoreriei Statului de către agențiile pentru ocuparea forței de muncă, până la data de 29 a ultimei luni a trimestrului în care trebuiau plătite.”

14. La articolul 11, alineatele (1) și (5) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”(1) Angajatorii prevăzuți la art. 3 din Legea nr. 165/2018 privind acordarea biletelor de valoare, cu modificările și completările ulterioare, denumiți în continuare angajatori, pot acorda angajaților proprii sub formă de primă sau bonus, în afară de salariul de bază stabilit, tichete de activități casnice, în format electronic sau în format fizic, pe suport hârtie, suportând valoarea nominală a acestora.”

(5) Tichetele de activități casnice prevăzute la alin. (1) se achiziționează de la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, care le emite în format electronic sau în format fizic, pe suport hârtie.”

15. La articolul 11, după alineatul (5) se introduce un nou alineat, alin. (5¹), cu următorul cuprins:

”(5¹) Angajatorii care achiziționează tichete de activități casnice emise în format fizic, pe suport hârtie, completează numele, prenumele și codul numeric personal al fiecărui angajat care este în drept să utilizeze tichetul de activități casnice, în calitate de beneficiar casnic.”

16. Alineatul (2) al articolului 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Platforma înființată potrivit alin. (1) se înregistrează în patrimoniul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, care asigură funcționarea acesteia.”

17. La articolul 13, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

”(3) Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă are calitatea de operator al Platformei electronice de evidență a desfășurării activităților casnice.”

18. La alineatul (3) al articolului 13 literele a) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”a) înregistrarea datelor și informațiilor privind beneficiarii casnici și prestatorii casnici;”;

d) evidența tichetelor de activități casnice preschimbate, a tichetelor de activități casnice returnate, pierdute, deteriorate sau nereturnate de către beneficiarul casnic în perioada prevăzută la art. 7 alin.

(8) și a tichetelor de activități casnice pierdute, deteriorate sau care nu au fost preschimbate de către prestatorul casnic în perioada prevăzută la art. 7 alin. (3), a tichetelor de activități casnice acordate

gratuit beneficiarilor casnici potrivit art. 10 alin. (1), a tichetelor de activități casnice acordate gratuit angajatorilor potrivit art. 11 alin. (8), precum și a tichetelor de activități casnice anulate.”

19. La alineatul (3) al articolului 13, după litera d) se introduce o nouă literă, lit. e), cu următorul cuprins:

”e) interogarea de date și generarea de rapoarte și statistici.”

ART. II

Anexa prevăzută la art. I pct. 3 face parte integrantă din prezenta ordonanță de urgență.

ART. III

În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, Guvernul aprobă hotărârea de modificare și completare a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 111/2022 privind reglementarea activității prestatorului casnic, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 822/2022.

PRIM-MINISTRU

Ion-Marcel CIOLACU